

Ianuarie 2018

Această fișă tematică nu obligă Curtea și nu este exhaustivă

Violența în familie

„[...] [V]iolența domestică este un fenomen care poate lua diverse forme - agresiuni fizice, violențe psihologice, insulte – și este [...] o problemă generală comună tuturor statelor membre, care nu apare oricând deoarece se înscrie adesea în cadrul rapoartelor personale sau al cercurilor restrânse și care nu le privește exclusiv pe femei” (*Opuz împotriva Turciei*, hotărârea din 9 iunie 2009, pct. 132).

Dreptul la viață (art. 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului)

Kontrovă împotriva Slovaciei

31 mai 2007

La 2 noiembrie 2002, reclamanta a depus o plângere penală împotriva soțului ei pentru că o agresase și o bătuse cu un cablu electric. Însoțită de soțul ei, a încercat ulterior să își retragă plângerea penală. Prin urmare, și-a modificat plângerea astfel încât presupusele fapte ale soțului său au fost tratate ca o infracțiune minoră, care nu impunea luarea unor măsuri suplimentare. La 31 decembrie 2002, soțul ei i-a împușcat mortal pe fiica și pe fiul lor, născuți în 1997, respectiv în 2001. În fața Curții Europene a Drepturilor Omului, reclamanta a susținut că poliția, deși era la curent cu comportamentul abuziv și periculos al soțului ei, nu a luat măsurile adecvate pentru a apăra viața copiilor ei. În continuare, reclamanta s-a plâns că nu a putut să obțină despăgubiri.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului ca urmare a faptului că autoritățile nu au apărut viețile copiilor reclamantei. A observat că poliția locală fusese la curent cu situația din familia reclamantei, având în vedere plângerea penală din noiembrie 2002 și apelurile la numărul de urgență din decembrie 2002. Ca răspuns la acestea, potrivit legii în vigoare, poliția era obligată: să înregistreze plângerea penală a reclamantei, să înceapă imediat o cercetare penală și procesul penal împotriva soțului reclamantei, să țină o evidență corespunzătoare a apelurilor la numărul de urgență și să informeze echipa din următoarea tură cu privire la situație, să ia măsuri cu privire la faptul că soțul reclamantei deținea o armă de foc și că amenințase că o va folosi. Cu toate acestea, unul dintre agenții de poliție implicați chiar îi ajutase pe reclamantă și pe soțul ei să își modifice plângerea penală din noiembrie 2002 astfel încât fapta să fie tratată ca o infracțiune minoră ce nu impunea luarea de măsuri suplimentare. În concluzie, așa cum au stabilit instanțele naționale și guvernul slovac, poliția nu și-a îndeplinit obligațiile, iar consecința directă a acestor deficiențe a fost decesul copiilor reclamantei. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 13** (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție, întrucât reclamanta ar fi trebuit să aibă posibilitatea să solicite acordarea unei despăgubiri pentru prejudiciu moral, dar niciun astfel de remediu nu a fost disponibil.

Branko Tomašić și alții împotriva Croației

15 ianuarie 2009

Reclamantii erau rudele unui copil și ale mamei sale, al căror tată/soț i-a ucis pe ambii și apoi s-a sinucis la o lună după ce a fost pus în libertate din penitenciar, unde fusese

Încarcerat pentru amenințări cu moartea. Acestuia i s-a impus inițial să urmeze un tratament psihiatric obligatoriu pe perioada în care se afla în penitenciar și după punerea în libertate, atât timp cât era necesar, dar instanța de apel a dispus ca tratamentul să se încheie în momentul punerii în libertate. Reclamanții se plâneau, în special, că statul croat nu a luat măsurile corespunzătoare pentru a-i proteja pe copil și pe mama sa și nu a realizat o anchetă efectivă referitoare la posibila răspundere a statului în cazul decesului lor.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție, pe motiv că autoritățile croate nu au luat măsurile corespunzătoare pentru a preveni decesul copilului și al mamei lui. A observat în special că, fără nicio urmă de îndoială, constatările instanțelor naționale și concluziile examenului psihiatric au arătat că autoritățile aveau cunoștință de gravitatea amenințărilor la adresa mamei și copilului și că ar fi trebuit luate toate măsurile necesare pentru a-i proteja. Curtea a mai identificat câteva deficiențe în comportamentul autorităților: deși raportul psihiatric întocmit în cadrul procedurilor penale a subliniat necesitatea unui tratament psihiatric continuu pentru soț, guvernul croat nu a putut demonstra că un astfel de tratament a fost administrat cu adevărat și în mod corespunzător; documentele depuse au arătat că tratamentul primit în penitenciar de către soț, a constat în sesiuni de discuții cu personalul penitenciarului, din care nici unul nu era psihiatru; nici prevederile pertinente, nici hotărârea instanței care a dispus tratamentul psihiatric obligatoriu nu au oferit suficiente detalii referitoare la modalitatea în care tratamentul urma să fie administrat; și, în cele din urmă, soțul nu fusese examinat înainte de punerea sa în libertate pentru a se stabili dacă mai reprezenta un risc pentru copil și mama sa. Prin urmare, Curtea a concluzionat că autoritățile naționale competente nu au luat măsurile adecvate pentru a le proteja viețile.

Opuz împotriva Turciei

9 iunie 2009

A se vedea mai jos, la „Interzicerea discriminării”.

Durmaz împotriva Turciei

13 noiembrie 2014

Fiica reclamantei a decedat în spital său după ce soțul său a dus-o la serviciul urgențe, informându-i pe medici că aceasta luase o supradoză de medicamente. În momentul în care a fost interogat de poliție, acesta a declarat, de asemenea, că cei doi soți avuseseră o ceartă în aceeași zi și că o lovise. Tatăl persoanei decedate a formulat ulterior o plângere în fața procurorului, declarând că aceasta nu avusese tendințe suicidale și susținând că soțul era responsabil pentru decesul acesteia. Cercetarea penală supravegheată de procuror a concluzionat că femeia se sinucisese. Calea de atac introdusă de reclamant a fost respinsă de instanțele interne. În fața Curții, reclamantul s-a plâns că ancheta privind decesul fiicei sale nu a fost efectivă.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție sub aspect procedural, având în vedere că autoritățile turce nu au efectuat o anchetă efectivă privind decesul fiicei reclamantului. La fel ca în cauza Opuz (a se vedea mai sus), a observat în special că violența în familie afecta în principal femeile și că pasivitatea judiciară generală și discriminatorie din Turcia crea un climat propice pentru violența în familie.

Civek împotriva Turciei

23 februarie 2016

Această cauză privea uciderea mamei reclamanților de către tatăl lor. Reclamanții s-au plâns în special că autoritățile interne nu și-au îndeplinit obligația de a proteja viața mamei lor.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție. A constatat în special că, deși autoritățile turce fuseseră informate cu privire la amenințarea reală și gravă la viața mamei reclamanților și, în pofida plângerilor continue ale acesteia privind

amenințări și hărțuiri, nu luaseră măsurile pe care le aveau la dispoziție în mod rezonabil pentru a preveni să fie ucisă de soțul său.

Halime Kılıç împotriva Turciei

28 iulie 2016

A se vedea mai jos, la „Interzicerea discriminării”.

Talpis împotriva Italiei

2 martie 2017

Această cauză privea violențele conjugale la care fusese supusă reclamanta, care au avut drept rezultat uciderea propriului ei fiu și tentativa de omor asupra acesteia.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție ca urmare a uciderii fiului reclamantei și a tentativei de omor comise asupra sa. A constatat în special că, omițând să ia măsuri prompte cu privire la plângerea formulată de reclamantă, autoritățile italiene au făcut ca plângerea să fie lipsită de orice efect, creând o situație de impunitate care a favorizat reparația actelor de violență ce au condus ulterior la comiterea tentativei de omor asupra reclamantei și la decesul fiului acesteia. Prin urmare, autoritățile nu își îndeplineseră obligația de a proteja viața persoanelor în cauză. Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, având în vedere că autoritățile nu și-au îndeplinit obligația de a proteja reclamanta împotriva oricăror acte de violență în familie. În această privință, a observat în special că reclamanta locuise împreună cu copiii săi într-un climat de violență, suficient de grav pentru a fi calificat drept rele tratamente, și că modul în care autoritățile au desfășurat procedurile penale constituia pasivitate judiciară, care era incompatibilă cu art. 3. În sfârșit, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 2 și art. 3**, constatând că reclamanta fusese victima unei discriminări, ca femeie, având în vedere lipsa de acțiune a autorităților, care au subestimat violențele în cauză și astfel, în esență, le-au caționat.

Cerere pendinte

Tkheldze împotriva Georgiei (nr. 33056/17)

Cerere comunicată guvernului georgian la 23 iunie 2017

Această cauză privea uciderea fiicei reclamantei de către soțul acesteia din urmă. Reclamanta s-a plâns în special că autoritățile interne nu și-au îndeplinit obligația de a proteja viața fiicei sale.

Curtea a comunicat cererea guvernului georgian și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 2 (dreptul la viață), art. 14 (interzicerea discriminării) și art. 35 (condiții de admisibilitate) din Convenție.

Interzicerea torturii și a tratamentelor inumane ori degradante (art. 3 din Convenție)

Presupusa neîndeplinire de către autorități a obligației de a oferi protecție adecvată împotriva violenței în familie

E.S. și alții împotriva Slovaciei (nr. 8227/04)

15 septembrie 2009

În 2001, prima reclamantă își părăsea soțul și depunea o plângere penală împotriva lui pentru rele tratamente aplicate ei și copiilor ei (născuți în 1986, 1988 și 1989) și pentru abuzarea sexuală a uneia dintre fiicele lor. Doi ani mai târziu, acesta era condamnat pentru violențe și abuz sexual. Cererea reclamantei ca soțul său să fie obligat să părăsească domiciliul lor a fost totuși respinsă, întrucât instanța a considerat că nu avea competența necesară să restricționeze accesul soțului reclamantei în imobil (soția putea numai să rezilieze contractul de închiriere după divorț). Prin urmare, prima reclamantă și

copiii ei au fost obligați să se mute departe de prieteni și de familie, iar doi dintre copii au fost nevoiți să își schimbe școala. Aceștia s-au plâns că autoritățile nu și-au îndeplinit obligația de a-i proteja în mod adecvat de violența în familie.

Curtea a hotărât că Slovacia nu le-a oferit primei reclamante și copiilor săi protecția imediată necesară împotriva violențelor soțului ei, cu **încălcarea art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) **și a art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A observat că, având în vedere natura și gravitatea acuzațiilor, prima reclamantă și copiii săi au cerut imediat protecție și nu un an sau doi ani mai târziu. Prima reclamantă nu a avut posibilitatea să solicite rezilierea contractului de închiriere până la finalizarea divorțului, în mai 2002, sau să solicite trimiterea unui ordin care să îi interzică accesul fostului soț în domiciliul conjugal, până la momentul modificării legii, în ianuarie 2003. Prin urmare, în acest răstimp, reclamanta nu a beneficiat de protecție efectivă pentru ea și copiii săi.

Eremia și alții împotriva Republicii Moldova

28 mai 2013

A se vedea mai jos, la „Interzicerea discriminării”.

Rumor împotriva Italiei

27 mai 2014

A se vedea mai jos, la „Interzicerea discriminării”.

M.G. împotriva Turciei (nr. 646/10)

22 martie 2016

A se vedea mai jos, la „Interzicerea discriminării”.

Talpis împotriva Italiei

2 martie 2017

A se vedea mai sus, la „Dreptul la viață”.

Bălșan împotriva României

23 mai 2017

A se vedea mai jos, la „Interzicerea discriminării”.

Cerere pendinte

Munteanu împotriva Republicii Moldova (nr. 34168/11)

Cerere comunicată guvernului moldovean la 3 iunie 2012

Reclamanții sunt mamă și fiu. La puțin timp după ce soțul primei reclamante și-a pierdut locul de muncă, a început să consume cantități mari de alcool, a devenit violent față de reclamanți și a vândut bunuri din casă pentru a putea cumpăra alcool. În 2007, a bătut-o grav pe prima reclamantă, aceasta fiind spitalizată timp de 3 săptămâni. Violențele, atât verbale, cât și fizice, au continuat și ulterior. Cel de-al doilea reclamant era și el bătut și insultat în mod repetat și mergea adesea acasă la prieteni pentru a se pregăti pentru școală sau pentru a evita scandalurile de acasă și alte violențe. Reclamanții se plâng îndeosebi că autoritățile au tolerat abuzurile din partea soțului primei reclamante și că, prin faptul că nu au pus în aplicare ordinul de protecție, au creat impresia de impunitate. De asemenea, se plâng de discriminare împotriva femeilor din partea autorităților.

Curtea a comunicat cererea guvernului moldovean și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie), art. 13 (dreptul la un recurs efectiv) și art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenție.

Udalova împotriva Rusiei (nr. 20289/10)

Cerere comunicată guvernului rus la 3 septembrie 2015

Reclamanta se plânge în special că autoritățile nu și-au îndeplinit obligația de a soluționa în mod adecvat plângerea sa privind violența în familie la care a fost supusă de soțul ei. Curtea a comunicat cererea guvernului rus și a adresat întrebări părților, în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), art. 6 (dreptul la un proces echitabil), art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) și art. 13 (dreptul la un recurs efectiv) din Convenție.

Pretinse deficiențe în cazul investigării plângerilor privind violența în familie

E.M. împotriva României (nr. 43994/05)

30 octombrie 2012

Reclamanta a susținut în special că investigarea plângerii sale penale privind actele de violență în familie, săvârșite în prezența fiicei ei, în vârstă de un an și jumătate, nu a fost eficientă. Instanțele române au respins plângerile reclamantei pe motiv că afirmațiile ei conform cărora fusese supusă unor violențe de către soțul său nu au fost dovedite.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție sub aspect procedural, constatând că maniera în care a fost efectuată investigația nu i-a permis reclamantei să beneficieze de protecția eficientă prevăzută la art. 3. A observat în special că, atunci când a depus prima plângere, reclamanta solicitase asistență și protecție din partea autorităților, pentru ea și pentru fiica ei, împotriva comportamentului agresiv al soțului său. Deși cadrul legislativ prevedea cooperarea între diferitele autorități, precum și măsuri extra-judiciare care să identifice și să asigure urmărirea actelor de violență în familie și deși certificatul medical a oferit *prima facie* probe în sprijinul afirmațiilor reclamantei, din dosar nu a reieșit că s-au urmat pași în acest scop.

Valiulienė împotriva Lituaniei

26 martie 2013

Această cauză privea plângerea depusă de o femeie, victimă a violenței în familie, privind lipsa investigării de către autorități a acuzațiilor sale de rele tratamente și privind lipsa tragerii la răspundere a partenerului său.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, constatând că practicile în discuție în această cauză și modalitatea în care mecanismele de drept penal fuseseră puse în aplicare nu îi oferiseră reclamantei o protecție adecvată împotriva actelor de violență în familie. În special, existaseră întârzieri în cursul investigării penale, iar procurorul decisese încetarea urmăririi penale.

D.P. împotriva Lituaniei (nr. 27920/08)

22 octombrie 2013 (decizie de radiere de pe rol)

Reclamanta s-a căsătorit în 1989, iar cuplul a divorțat în 2001. Cuplul a avut patru copii (născuți în 1988, respectiv 1990, 1992 și 2000). Reclamanta s-a plâns în special că procedurile penale care îl vizau pe fostul ei soț pentru bătăi repetate și intenționate suferite de ea și de cei trei copii mai mari, fuseseră prelungite, iar cauza nu fusese examinată într-un termen rezonabil. Prin urmare, aceasta a susținut că a intervenit prescripția răspunderii penale, iar fostul ei soț nu a primit o pedeapsă corespunzătoare din partea unei instanțe.

Întrucât nu s-a ajuns la o soluționare pe cale amiabilă, guvernul lituanian a informat Curtea în septembrie 2012 că a propus formularea unei declarații unilaterale, în vederea soluționării problemei răspunderii statului pentru încălcarea obligației de prevenire a violenței în familie, ridicată prin această cerere. În lumina jurisprudenței Curții și a circumstanțelor prezentei cauze, guvernul a recunoscut în special că modalitatea în care

fuseseră puse în aplicare mecanismele de drept penal în această cauză a fost defectuoasă din punctul de vedere al procedurilor, constituind astfel o încălcare a obligațiilor pozitive ale statului în temeiul art. 3 (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție. Luând act de termenii declarației guvernului și de modalitățile de asigurare a respectării angajamentelor prevăzute în aceasta, Curtea a decis **să radieze cererea de pe rol**, în conformitate cu art. 37 (radierea de pe rol) din Convenție.

D.M.D. împotriva României (nr. 23022/13)

3 octombrie 2017¹

A se vedea mai jos, la „Dreptul la un proces echitabil”.

Presupusul risc de a fi supus violenței în familie în caz de expulzare

N. împotriva Suediei (nr. 23505/09)

20 iulie 2010

Reclamanta, resortisantă afgană, a ajuns în Suedia împreună cu soțul ei, în 2004. Cererile lor de azil au fost respinse de mai multe ori. În 2005, reclamanta s-a separat de soțul ei. În 2008, cererea sa de divorț a fost respinsă de instanțele suedeze, întrucât nu aveau competența de a desface căsătoria, atâta timp cât reclamanta nu avea, în mod legal, reședința pe teritoriul țării. Soțul ei a informat instanța că se opune divorțului. Între timp, reclamanta a solicitat fără succes Comisiei Suedeze de Imigrare să îi reevalueze dosarul și să sisteze procedura de expulzare, argumentând că în Afganistan risca pedeapsa cu moartea, întrucât comisese adulter atunci când a început o relație cu un bărbat suedez, iar familia sa o repudiasse.

Curtea a hotărât că **expulzarea** reclamantei din Suedia în Afganistan **ar constitui o încălcare a art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante ori a pedepselor) din Convenție, constatând că, în circumstanțele speciale ale prezentei cauze, existau suficiente motive pentru a crede că în cazul expulzării în Afganistan, reclamanta urma să fie supusă diferitelor riscuri cumulate de represalii din partea soțului ei, a familiei lui, a propriei familii și a societății afgane, riscuri care intrau sub incidența art. 3. Curtea a observat în special că faptul că reclamanta dorea să divorțeze de soțul său și nu mai dorea să locuiască cu acesta putea duce la serioase repercusiuni asupra vieții ei, de natură a i-o periclita. Într-adevăr, Legea șiiită a Statutului Personal din aprilie 2009 impunea femeilor să se supună cererilor sexuale din partea soților lor și să nu părăsească domiciliul fără permisiune. Studiile au arătat că aproximativ 80% din femeile afgane erau afectate de violența în familie, fapte pe care autoritățile le considerau legitime și, prin urmare, nu le urmăreau penal. În sfârșit, pentru a se adresa poliției sau unei instanțe, o femeie trebuia să treacă peste opoziția publică la adresa femeilor care ieșeau din casă fără a fi însoțite de un bărbat. Riscul general indicat de statistici și de rapoartele internaționale nu putea fi ignorat.

Dreptul al un proces echitabil (art. 6 din Convenție)

Wasiewska împotriva Poloniei

2 decembrie 2014 (decizie privind admisibilitatea)

În 1997, reclamanta și soțul ei au divorțat. Înainte de divorț, fostul soț al reclamantei o dăduse afară din apartamentul lor. A schimbat încuietorile și a împiedicat-o pe reclamantă să intre și să își ia bunurile personale, precum și pe cele ale fiicei și ale nepoatei lor. Reclamanta se plânge în special de faptul că autoritățile nu au respectat obligația de a pune în executare propriile hotărâri care dispuneau evacuarea fostului soț

¹ Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 (Hotărâri definitive) din [Convenția Europeană a Drepturilor Omului](#).

din apartamentul aflat în proprietatea sa. Ea se plânge și de faptul că îi este imposibil să depună o plângere penală împotriva fostului ei soț, care nu i-a permis accesul în apartament și la bunurile personale care i-au rămas în apartament.

Curtea a considerat că plângerea reclamantei având ca obiect încălcarea de către autorități a obligației de a pune în executare ordinul de evacuare a fostului ei soț trebuia să fie examinată în temeiul art. 6 (dreptul la un proces echitabil) din Convenție. Constatând că reclamanta nu epuizase căile de atac interne în această privință, a declarat cererea **inadmisibilă**, în conformitate cu art. 35 (condiții de admisibilitate) din Convenție. Curtea a hotărât, de asemenea, că celelalte capete de cerere erau **inadmisibile** (vădit nefondate).

D.M.D. împotriva României (nr. 23022/13)

3 octombrie 2017²

Această cauză privea acțiunea introdusă de reclamant împotriva tatălui său pentru violență în familie. Procesul în cauză a durat mai mult de 8 ani și s-a încheiat prin condamnarea tatălui pentru acte de violență fizică și psihică asupra copilului. Reclamantul s-a plâns că procedurile respective nu fuseseră efective și că nu îi fuseseră acordate despăgubiri. În special, instanțele interne constataseră, la nivelul instanței de ultim grad, că nu era necesară examinarea problemei acordării de despăgubiri, întrucât nici reclamantul, nici procurorul nu formulaseră o astfel de cerere în fața instanțelor de grad inferior.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, întrucât investigarea acuzațiilor de acte de violență în familie durase prea mult timp și fusese marcată de alte deficiențe grave. În această privință, a amintit în special că statele contractante trebuie să depună eforturi pentru a proteja demnitatea copiilor și că, în practică, acest lucru impunea existența unui cadru juridic adecvat pentru a proteja copiii împotriva violenței în familie. Prin această hotărâre, Curtea a constatat, de asemenea, că **a fost încălcat art. 6 § 1** (dreptul la un proces echitabil) din Convenție, întrucât instanțele interne nu examinaseră pe fond plângerea reclamantului privind neacordarea de despăgubiri, în pofida faptului că legislația națională prevedea în mod clar că acestea aveau obligația să se pronunțe asupra despăgubirilor într-o cauză privind un minor, chiar și în lipsa unei cereri oficiale din partea victimei.

Dreptul la respectarea vieții private și de familie (art. 8 din Convenție)

Plasamentul unui copil provenit dintr-un mediu abuziv

Y.C. împotriva Regatului Unit (nr. 4547/10)

13 martie 2012

Reclamanta și partenerul cu care avea o relație de mai mulți ani au avut un fiu în 2001. În 2003, familia a intrat în atenția serviciilor sociale după un incident între părinți, pe fondul consumului de alcool. Au existat incidente consecutive de violență în familie și de abuz de alcool care au escaladat de la sfârșitul anului 2007, poliția fiind chemată la domiciliul acestora în numeroase ocazii. În iunie 2008, autoritățile locale au obținut un ordin de protecție de urgență, după ce băiatul a fost rănit în urma unei altercații violente între părinți. Inițierea procedurilor privind plasamentul copilului au condus la obținerea încuviințării ca acesta să fie dat spre adopție. Reclamanta s-a plâns de refuzul instanțelor de a dispune evaluarea sa ca părinte care exercită exclusiv autoritatea părintească asupra copilului și de faptul că acestea nu au ținut cont de toate considerentele relevante atunci când au pronunțat ordonanța de instituire a măsurii plasamentului care i-a

² Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 (Hotărâri definitive) din [Convenție](#).

încălcat drepturile în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, constatând că motivele pe care s-a întemeiat ordonanța de instituire a măsurii plasamentului fuseseră relevante și suficiente și că reclamantei i se oferiseră toate șansele de a-și susține cauza și că fusese implicată pe deplin în procesul de luare a deciziei. Curtea a constatat în special că, în lumina istoricului cauzei și al rapoartelor, opinia judecătorului de la County Court conform căreia era probabilă reluarea relației reclamantei cu tatăl, ceea ce reprezenta un risc la adresa copilului, nu era lipsită de temei. Prin urmare, deși era în interesul copilului ca legăturile familiale să fie menținute pe cât posibil, era evident că în cauza de față, acest considerent fusese depășit de nevoia de a asigura dezvoltarea copilului într-un mediu stabil și sigur. În această privință, Curtea a observat în special că existaseră încercări de a relua relațiile familiale, prin oferirea unui sprijin împotriva abuzului de alcool și prin posibilitatea de a primi asistență parentală. Atunci când reclamanta a susținut că s-a separat de tatăl copilului, i se oferiseră detalii despre sprijinul pe care îl putea primi în legătură cu violența în familie. Cu toate acestea, se pare că nu a apelat la un astfel de ajutor și s-a împăcat în cele din urmă cu tatăl copilului.

Obligația statului de a proteja integritatea fizică și psihică a persoanelor

Bevacqua și S. împotriva Bulgariei

12 iunie 2008

Prima reclamantă, care a susținut că era bătută în mod constant de soțul ei, l-a părăsit și a introdus acțiune de divorț, luându-l cu ea pe fiul lor în vârstă de trei ani (cel de-al doilea reclamant). Cu toate acestea, a susținut că soțul a continuat să o bată. Și-a petrecut, împreună cu fiul ei, patru zile într-un adăpost pentru femeile victime ale violenței în familie, dar se pare că a fost avertizată de poliție că putea fi urmărită penal pentru răpirea băiatului; în cele din urmă, între cei doi a fost încheiat un acord de exercitare în comun a autorității părintești, pe care, după cum a declarat reclamant, soțul său nu l-a respectat. Depunerea unei plângeri penale împotriva soțului său pentru lovire sau alte violențe se pare că a provocat și mai multe acte de violență. Cererile ei pentru încredințarea temporară a minorului nu au fost analizate cu prioritate și, în cele din urmă, s-a dispus exercitarea autorității părintești exclusive de către reclamantă numai după ce a fost pronunțat divorțul, un an mai târziu. În anul următor, reclamanta a fost bătută din nou de fostul soț, iar cererile ei de începere a urmăririi penale au fost respinse pe motiv că era vorba despre „o chestiune privată” care necesita introducerea unei acțiuni individuale.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții de familie) din Convenție, date fiind efectele cumulate ale deficiențelor existente la nivelul instanțelor naționale, care nu au luat cu celeritate măsuri privind încredințarea temporară într-o situație care i-a afectat negativ pe reclamanti și, mai ales, bunăstarea celui de-al doilea reclamant, și lipsa adoptării de către autorități, în aceeași perioadă, a unor măsuri suficiente ca răspuns la comportamentul fostului soț al reclamantei. În opinia Curții, acest fapt reprezenta nerespectarea obligației de a oferi asistență reclamanților, contrar obligațiilor pozitive ale statului prevăzute la art. 8 din Convenție, pentru a asigura respectarea vieții lor private și de familie. Curtea a subliniat în special că faptul de a considera conflictul ca fiind „o chestiune privată” era incompatibil cu obligația autorităților de a proteja viața de familie a reclamanților.

E.S. și alții împotriva Slovaciei (nr. 8227/04)

15 septembrie 2009

A se vedea mai sus, la „Interzicerea torturii și a tratamentelor inumane ori degradante”.

A. împotriva Croației (nr. 55164/08)

14 octombrie 2010

Fostul - la această dată - soț (care suferă de tulburare de stres posttraumatic, paranoia, anxietate și epilepsie) al reclamantei a supus-o, conform declarațiilor acesteia, la acte de violență fizică repetate, provocându-i răni fizice și a amenințat-o cu moartea timp de ani de zile și, de asemenea, a agresat-o în mod regulat, în fața fiicei lor. După ce s-a ascuns de fostul ei soț, reclamanta a solicitat pronunțarea unui ordin judecătoresc care să îl împiedice să o urmărească sau să o hărțuiască. Cererea i-a fost respinsă pe motiv că nu a demonstrat că viața i se află într-un pericol imediat.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție, în sensul că autoritățile croate nu au implementat multe din măsurile care au fost dispuse de instanțe pentru a o proteja pe reclamantă sau pentru a trata problemele psihiatrice ale fostului ei soț, care păreau să se afle la originea comportamentului său violent. De asemenea, nu era clar dacă acesta beneficiase de tratament psihiatric. Curtea a declarat **inadmisibil capătul de cerere formulat în temeiul art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, pentru că reclamanta nu oferise suficiente probe (precum rapoarte sau statistici) care să demonstreze că măsurile și practicile adoptate în Croația împotriva violenței în familie, sau efectele unor astfel de măsuri sau practici, erau discriminatorii.

Hajduová împotriva Slovaciei

30 noiembrie 2010

Reclamanta s-a plâns în special că autoritățile interne nu își îndeplineseră obligația legală de a dispune internarea fostului ei soț într-o instituție psihiatrică pentru tratament, ca urmare a condamnării acestuia pentru agresarea și amenințarea ei.

Curtea a hotărât că lipsa unor măsuri suficiente cu privire la comportamentul fostului soț al reclamantei, și mai ales faptul că instanțele interne nu au dispus internarea acestuia pentru a primi tratament psihiatric ulterior condamnării sale, au constituit **o încălcare a obligațiilor pozitive ale statului în temeiul art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A observat în special că, deși amenințările repetate ale fostului ei soț nu se materializaseră niciodată, au fost suficiente ca să afecteze integritatea psihică și bunăstarea reclamantei și să intre sub incidența obligațiilor pozitive ale statului, în temeiul art.8.

Kaluczka împotriva Ungariei

24 aprilie 2012

Reclamanta a fost constrânsă să locuiască în același apartament cu fostul său partener, care era violent, pe durata numeroaselor procese civile cu privire la dreptul de proprietate asupra locuinței. Ea a susținut în special că autoritățile ungare nu o protejaseră de agresiunile fizice și psihice constante la care era supusă la domiciliul său.

Curtea a concluzionat că autoritățile ungare nu își îndeplineseră obligațiile pozitive, **cu încălcarea art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A constatat în special că, deși reclamanta depusese plângeri penale împotriva partenerului său pentru lovire sau alte violențe și solicitase în mod repetat ordine de restricție pe numele lui și intentase proceduri civile pentru a-l evacua din apartament, autoritățile nu luaseră suficiente măsuri pentru a o proteja în mod efectiv.

Kowal împotriva Poloniei

18 septembrie 2012 (decizie privind admisibilitatea)

Reclamantul s-a plâns în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție că Polonia nu își îndeplinesc obligația pozitivă de a-l proteja pe el, pe fratele său mai mic și pe mama lor de violența în familie, întrucât nu luaseră nicio măsură ca să pună în executare hotărârea judecătorească care dispunea ca tatăl său să părăsească domiciliul familial. Reclamantul a mai susținut că, prin urmare, el și familia

sa rămăseseră expuși comportamentului violent al tatălui, în pofida ordinului judecătoresc care dispunea ca acesta să părăsească apartamentul.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** (vădit nefondată), în conformitate cu art. 35 (condiții de admisibilitate) din Convenție. Având în vedere circumstanțele cauzei în ansamblu, a considerat că nu se putea afirma că atitudinea autorităților referitoare la comportamentul tatălui reclamantului fusese în mod vădit inadecvată din punctul de vedere al gravității faptelor penale în cauză. Nu se putea spune nici că hotărârile pronunțate în cauză nu avuseseră un caracter preventiv sau un efect descurajator asupra comportamentului făptuitorului. În mod similar, nu s-a putut constata că autoritățile nu fuseseră la curent cu situația reclamantului și cu violențele cauzate de tatăl acestuia și că nu răspuseseră în mod adecvat în raport cu situația privită în ansamblu, ca de pildă, declanșarea a numeroase proceduri cu privire la diferitele aspecte ale violenței în familie.

Irene Wilson împotriva Regatului Unit

23 octombrie 2012 (decizie privind admisibilitatea)

Această cauză viza plângerea unei victime a violenței în familie cu privire la modul în care autoritățile gestionaseră procedurile penale împotriva soțului ei pentru vătămare corporală gravă și afirmațiile sale potrivit cărora pedeapsa cu suspendare primită de acesta fusese prea ușoară.

Curtea a declarat cererea **inadmisibilă** (vădit nefondată), constatând că autoritățile nord-irlandeze își îndepliniseră obligația de a proteja drepturile reclamantei în temeiul art. 8 (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție. A observat în special că reclamanta a formulat o singură plângere înaintea autorităților: că incidentul a fost investigat cu promptitudine, soțul ei a fost arestat și pus sub acuzare și că procedurile penale ulterioare au fost realizate în termenul corespunzător. Reclamanta nu a invocat înaintea Curții existența altor violențe specifice.

Eremia și alții împotriva Republicii Moldova

28 mai 2013

A se vedea mai jos, la „Interzicerea discriminării”.

Interzicerea discriminării (art. 14 din Convenție)

Opuz împotriva Turciei

9 iunie 2009

Reclamanta și mama ei au fost agresate și amenințate timp de mulți ani de soțul reclamantei, în diferite ocazii acesta producându-le leziuni care le-au pus în pericol viața. Cu o singură excepție, față de acesta nu a fost început urmărirea penală pe motiv că ambele femei își retrăseseră plângerile, în pofida explicațiilor lor conform cărora soțul le obligase să facă acest lucru, amenințându-le că le omoară. Ulterior, acesta și-a înjunghiat soția de șapte ori și a primit o amendă de aproximativ 385 EUR, care putea fi plătită în mai multe tranșe. Cele două femei au depus numeroase plângeri, pretinzând că viețile lor erau în pericol. Soțul a fost interogat și pus în libertate. În sfârșit, când cele două femei încercau să se mute, soțul și-a împușcat mortal soacra, motivând că îi fusese pusă în joc onoarea. A fost condamnat pentru omor și a primit pedeapsa detențiunii pe viață, dar a fost pus în libertate pe durata procedurii în apel, moment după care soția sa a susținut că a continuat să o amenințe.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) din Convenție în ceea ce privește uciderea mamei reclamantei și că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție ca urmare a faptului că statul nu a protejat-o pe reclamantă. A constatat că Turcia nu a reușit să creeze și să pună în aplicare un sistem pentru pedepsirea violenței în familie și pentru protejarea victimelor. Autoritățile nu se folosiseră nici măcar de măsurile de protecție disponibile și încheiaseră procedurile considerându-le „o chestiune de familie”, ignorând motivul pentru care

fuseseră retrase plângerile. Ar fi trebuit să existe un cadru juridic care să permită continuarea procedurilor penale, indiferent dacă plângerile fuseseră retrase.

De asemenea, Curtea a hotărât – pentru prima dată într-o cauză referitoare la violența în familie – că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării), **coroborat cu art. 2 și art. 3**: a observat că violența în familie afecta în special femeile, în timp ce pasivitatea judiciară generală și discriminatorie crea un climat propice pentru producerea acesteia. Actele de violență suferite de reclamantă și mama sa puteau așadar să fie considerate ca având la bază criteriul de sex și discriminarea împotriva femeilor. În pofida reformelor realizate de guvernul turc în ultimii ani, lipsa generală de reacție a sistemului judiciar și impunitatea de care se bucurau agresorii, așa cum s-a întâmplat în cazul reclamantei, au indicat o implicare insuficientă din partea autorităților, care nu au luat măsurile corespunzătoare pentru a combate violența în familie.

A. împotriva Croației (nr. 55164/08)

14 octombrie 2010

A se vedea mai sus, la „Dreptul la respectarea vieții private și de familie”.

Eremia și alții împotriva Republicii Moldova

28 mai 2013

Prima reclamantă și cele două fiice ale ei s-au plâns că autoritățile moldovene nu le-au oferit protecție față de comportamentul violent și abuziv al soțului și tatălui lor, polițist.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, în cazul primei reclamante, în sensul că deși erau la curent cu actele de violență la care era supusă, autoritățile nu luaseră măsuri efective împotriva soțului ei și nu împiedicaseră continuarea violențelor în familie. De asemenea, a hotărât că **a fost încălcat art. 8** (dreptul la respectarea vieții private și de familie) din Convenție în privința fiicelor, având în vedere că, în pofida efectelor psihologice negative asupra lor, cauzate de faptul că erau martore ale violențelor la care era supusă mama lor de către tată, la domiciliul familial, se luaseră puține măsuri sau nici una pentru a preveni reapariția unui astfel de comportament. În sfârșit, Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3**, în ceea ce o privește pe prima reclamantă, constatând că acțiunile autorităților nu reprezentaseră doar o simplă deficiență sau întârziere în modul de a acționa față de actele de violență la care era supusă, ci și o tolerare a unor astfel de acte de violență repetate, reflectând o atitudine discriminatorie față de prima reclamantă ca femeie. În acest sens, Curtea a observat că concluziile Raportorului Special al Organizației Națiunilor Unite privind violența împotriva femeilor, cauzele și consecințele acesteia nu făceau altceva decât să susțină impresia că autoritățile nu au apreciat pe deplin gravitatea și amploarea problemei violenței în familie în Republica Moldova și efectul său discriminatoriu asupra femeilor.

A se vedea, de asemenea: **B. împotriva Republicii Moldova (nr. 61382/09)** și **Mudric împotriva Republicii Moldova**, hotărârile din 16 iulie 2013; **N.A. împotriva Republicii Moldova (nr. 13424/06)**, hotărârea din 24 septembrie 2013; **T.M. și C.M. împotriva Republicii Moldova**, hotărârea din 28 ianuarie 2014.

Rumor împotriva Italiei

27 mai 2014

Reclamanta s-a plâns că autoritățile nu i-au oferit susținerea necesară în urma incidentului grav de violență în familie care a vizat-o, în noiembrie 2008, sau nu au protejat-o de alte violențe ulterioare. A susținut în special că fostul ei partener nu fusese obligat să urmeze un tratament psihologic și a continuat să reprezinte o amenințare atât pentru ea, cât și pentru copiii ei. În plus, a susținut că centrul de primire ales în vederea arestării la domiciliu a partenerului său, aflat la doar 15 km de locuința sa, fusese necorespunzător, întrucât fusese intimidată de două ori de angajați din acest centru, ceea ce a reprezentat o încălcare a ordinului judecătoresc care interzicea orice formă de

contact dintre ea și fostul ei partener. În sfârșit, a susținut că aceste deficiențe fuseseră rezultatul cadrului legislativ inadecvat din Italia în domeniul luptei împotriva violenței în familie, iar aceasta a reprezentat o discriminare împotriva ei ca femeie.

Curtea a hotărât că **nu a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante), **considerat separat și coroborat cu art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție. A constatat că autoritățile italiene instituiseră un cadru legislativ care le permitea să ia măsuri împotriva persoanelor acuzate de violență în familie și că acest cadru fusese eficient pentru pedepsirea autorului infracțiunii a cărei victimă era reclamanta și pentru a preveni perpetuarea atacurilor violente la adresa integrității sale fizice.

M.G. împotriva Turciei (nr. 646/10)

22 martie 2016

Această cauză privea violența în familie la care a fost supusă reclamanta în cursul căsătoriei, amenințările proferate împotriva sa în urma divorțului și procedurile ulterioare. În special, reclamanta a criticat autoritățile naționale deoarece nu au prevenit actele de violență la care fusese supusă. De asemenea, s-a plâns de discriminarea permanentă și sistematică în privința violenței împotriva femeilor în Turcia.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, constatând că modul în care autoritățile turce au desfășurat procedurile penale nu putea fi considerat ca îndeplinind cerințele art. 3. A observat în special că autoritățile adoptaseră o atitudine pasivă, în măsura în care procedurile penale au fost inițiate la mai mult de 5 ani și 6 luni după ce reclamanta a depus o plângere împotriva soțului său și că procedurile păreau a fi încă în desfășurare. În această cauză, Curtea a hotărât, de asemenea, că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3**, constatând că, după pronunțarea divorțului (la 24 septembrie 2007) și până la intrarea în vigoare a unei noi legi (nr. 6284) la 20 martie 2012, cadrul legislativ în vigoare nu garanta că reclamanta, persoană divorțată, putea beneficia de măsuri de protecție, și a observat că, timp de mai mulți ani după ce a sesizat instanțele naționale, aceasta a fost obligată să trăiască cu teamă față de comportamentul fostului ei soț.

Halime Kılıç împotriva Turciei

28 iunie 2016

Această cauză privea decesul fiicei reclamantei, care fusese ucisă de soțul ei, în pofida faptului că depusese patru plângeri și obținuse trei ordine de protecție și de interdicție.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 2** (dreptul la viață) și că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării), **coroborat cu art. 2 din Convenție**. A constatat în special că procedurile interne nu au respectat cerințele art. 2 din Convenție de a-i oferi protecție fiicei reclamantei. Întrucât nu au sancționat nerespectarea de către soțul fiicei reclamantei a ordinelor emise împotriva sa, autoritățile naționale au făcut ca ordinele să nu fie eficiente, creând astfel un context de impunitate care i-a permis acestuia să își agreneze în mod repetat soția fără a fi tras la răspundere. De asemenea, Curtea a concluzionat că era inacceptabil faptul că fiica reclamantei fusese lăsată fără resurse sau protecție în fața comportamentului violent al soțului și că, închizând ochii la actele de violență repetate și la amenințările cu moartea împotriva victimei, autoritățile creaseră un climat permisiv pentru violența în familie.

Talpis împotriva Italiei

2 martie 2017

A se vedea mai sus, la „Dreptul la viață”.

Bălșan împotriva României

23 mai 2017

Reclamanta a susținut că autoritățile nu o protejaseră împotriva violenței în familie repetate și nu l-au tras pe soțul său la răspundere, în pofida numeroaselor sale plângeri.

De asemenea, a susținut că tolerarea de către autorități a acestor acte de violență o făcuseră să se simtă înjosită și neajutorată.

Curtea a hotărât că **a fost încălcat art. 3** (interzicerea tratamentelor inumane ori degradante) din Convenție, având în vedere faptul că autoritățile nu o protejaseră pe reclamantă în mod adecvat împotriva actelor de violență comise de soțul său, și că **a fost încălcat art. 14** (interzicerea discriminării) din Convenție, **coroborat cu art. 3**, întrucât violența se bazase pe criterii de sex. Curtea a observat în special că soțul reclamantei o supusese la acte de violență și că autoritățile trebuiau să fi fost pe deplin conștiente de aceste abuzuri, având în vedere solicitările acesteia de a primi asistență adresate atât poliției, cât și instanțelor. În plus, cu toate că în România exista un cadru juridic care îi permitea să se plângă de violența în familie și să solicite protecția autorităților, de care reclamanta a făcut uz pe deplin, autoritățile nu aplicaseră dispozițiile legale relevante în cazul său. Autoritățile au ajuns până la a constata că reclamanta provocase actele de violență îndreptate împotriva sa și au considerat că nu erau suficient de grave pentru a intra în domeniul de aplicare a dreptului penal. O astfel de abordare privește cadrul juridic național de scopul său și era incompatibilă cu standardele internaționale referitoare la violența împotriva femeilor. Într-adevăr, pasivitatea autorităților în cauza de față reflectase o atitudine discriminatorie față de reclamantă ca femeie și demonstrase o lipsă de implicare în abordarea violenței în familie, în general, în România.

Cereri pendinte

Munteanu împotriva Republicii Moldova (nr. 34168/11)

Cerere comunicată guvernului moldovean la 3 ianuarie 2012

A se vedea mai sus, la „Interzicerea tratamentelor inumane ori degradante”.

Tkheldze împotriva Georgiei (nr. 33056/17)

Cerere comunicată guvernului georgian la 23 iunie 2017

A se vedea mai sus, la „Dreptul la viață”.

Pentru informații suplimentare

A se vedea, de asemenea, pagina de internet a Consiliului Europei **„Action Against Violence Against Women and Domestic Violence”**.

Contact media:

Tel.: + 33 (0)3 90 21 42 08